

Ewakuacja ludności

Ewakuacja ludności jest jednym ze środków zbiorowej ochrony ludności i ma na celu ochronę życia i zdrowia ludzi, zwierząt, ratowanie mienia, w tym zabytków ruchomych oraz ważnej dokumentacji, w przypadku wystąpienia wszelkiego rodzaju zagrożeń.

Konieczność jej przeprowadzenia może mieć miejsce w różnych stadiach niebezpiecznego zdarzenia. W praktyce najczęściej przeprowadza się ewakuację osób poszkodowanych lub bezpośrednio zagrożonych (także ich zagrożonego mienia) po wystąpieniu niebezpiecznego zdarzenia (np. pożaru, wybuchu lub innego miejscowego zagrożenia) w obiektach lub zagrożonym terenie.

Ewakuacja może mieć charakter prewencyjny, tzn. być prowadzona z terenów i obiektów, w stosunku do których stwierdzono symptomy zbliżającego się zagrożenia, np. związanego z rozprzestrzenianiem się zaistniałych zdarzeń niebezpiecznych (powódź, katastrofa chemiczna) i w takim przypadku mówimy o ewakuacji doraźnej.

Rodzaje ewakuacji

Ewakuacja I stopnia - prowadzona jest po wystąpieniu pożaru lub innego niebezpiecznego zdarzenia miejscowego (wybuchu, awarii technicznej, chemicznej itp.) w celu ratowania życia i zdrowia osób poszkodowanych lub znajdujących się w strefie bezpośredniego zagrożenia, ratowanie życia zwierząt oraz mienia, w tym zabytków i ważnej dokumentacji.

Ponieważ ewakuacja I stopnia ma najczęściej związek z działaniami w strefie bezpośredniego zagrożenia życia i zdrowia, do jej przeprowadzenia należy przewidzieć siły i środki podmiotów ratowniczych dysponujących odpowiednim wyposażeniem ochronnym oraz niezbędną wiedzą do wykonywania działań we wspomnianej strefie, przede wszystkim Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego.

Ewakuacja II stopnia - prowadzona jest w związku z groźbą wystąpienia lub wystąpieniem zagrożeń wielkoobszarowych, innych niż zagrożenia militarne (np. powódzie, poważne awarie przemysłowe, zagrożenia radiacyjne, pożary obszarów leśnych itp.).

Cechą charakterystyczną ewakuacji II stopnia jest sytuacja, w której dostępna na co dzień ilość sił i środków jest niewystarczająca.

Ponieważ ewakuacja II stopnia dotyczy obszarów o zagrożeniu potencjalnym, do jej prowadzenia mogą być wykorzystane podmioty realizujące zadania w zakresie ochrony ludności nie dysponujące specjalistycznym sprzętem ochronnym oraz wiedzą niezbędną do wykonywania działań w strefie bezpośredniego zagrożenia życia i zdrowia.

Ewakuacja III stopnia - prowadzona w związku z zagrożeniami związanymi z zewnętrznym zagrożeniem bezpieczeństwa państwa (kryzysem polityczno-militarnym) oraz wojną.

W ramach ewakuacji III stopnia wyróżnia się następujące jej warianty:

- organizację ewakuacji z rejonów (miejsc), które należy opuścić z punktu widzenia interesu prowadzenia działań przez Siły Zbrojne;
- organizację ewakuacji ludności, która wyrazi chęć opuszczenia obszarów potencjalnie zagrożonych prowadzeniem działań militarnych;
- samoewakuację ludności.

Zadania w zakresie przygotowania i przeprowadzenia ewakuacji oraz przedsięwzięć z nią związanych - to zapewnienie warunków do przetrwania ewakuowanej ludności, organizowanie i zapewnienie środków transportu na potrzeby ewakuacji, ochronę ewakuowanego mienia, ochronę i zabezpieczenia mienia pozostawionego, realizowane są przez wiele podmiotów, których kompetencje określone są w szeregu aktach prawnych, których adresatami są:

- właściciele, użytkownicy lub zarządcy obiektów i terenów, zobowiązani do przygotowania procedur ewakuacji;
- organy administracji publicznej wszystkich szczebli, odpowiedzialne za ochronę ludności na administrowanym terenie;
- organy administracji publicznej wszystkich szczebli, odpowiedzialne za ochronę ludności na administrowanym terenie;
- kierownicy służb, inspekcji, straży realizujący zadania w zakresie ewakuacji.

Podmioty zobowiązane do udziału w działaniach związanych z ewakuacją, ich zadania, kompetencje i akty prawne regulujące działania w zakresie ewakuacji.

W przypadku tego typu przedsięwzięć konieczna jest właściwa koordynacja realizowana w ramach tych działań.

Właściwa koordynacja jest warunkiem skutecznego przeprowadzenia ewakuacji, którą można osiągnąć poprzez:

- scharakteryzowanie (zdefiniowanie) różnych rodzajów ewakuacji;
- wskazanie (zestawienie) podmiotów zobowiązanych do udziału w działaniach związanych z ewakuacją, zadania i kompetencje wraz ze wskazaniem aktów prawnych;
- wskazanie rodzajów przedsięwzięć, które powinny być zrealizowane w przedmiotowym zakresie;
- wskazanie mechanizmów, w ramach których powinna odbywać się koordynacja działań w zakresie przygotowania, prowadzenia oraz logistycznego zabezpieczenia ewakuacji.